> **Stingumkrampjus bērns nevar iegūt, vienkārši spēlējoties dārzā,** ja vien apzināti nestaigā ar vaļēju lūzumu vai traumu pa lauku, kur iepriekš ganījušies lopi.

zema bija mirstība no šīs infekcijas slimības.[6]

Jau 1900. gadā Amerikā mirstība no stingumkrampjiem bija vien četri gadījumi uz 100 000 cilvēku, 1935. gadā – 0,95 gadījumi uz 100 000 cilvēku, un tas bija pirms tetānusa vakcīnas ieviešanas.[7] Attīstītajās pasaules valstīs pirms masveida imunizācijas zīdaiņu mirstība no stingumkrampjiem vairs nebija aktuāla. Tā Somijā sistemātisku zīdaiņu vakcināciju pret stingumkrampjiem sāka 1957. gadā, bet pēdējais zīdaiņa mirstības gadījums no šīs infekcijas slimības bija 1915. gadā.[4]

Otrkārt, vakcīna nebūt pilnībā nepasargā no saslimšanas. Tā, piemēram, Somijā laikā no 1969. līdz 1985. gadam bija 106 stingumkrampju pacienti, no tiem pieci bērni, no kuriem četri bija vakcinēti pret šo slimību.[8] Arī vakcinējot bērnus, vecākiem jārūpējas par to imunitāti, lai viņi neslimotu.

Saprotams, ka lielāks inficēšanās risks ar *tetanus* baktēriju bija laikos, kad izmantoja zirgu pajūgus. Turklāt nāves gadījumi no stingumkrampjiem pārsvarā novēroti mitrajā un siltajā klimatā ekvatora tuvumā, īpaši nabadzīgajās valstīs, kur cilvēki dzīvo blakus lopiem un mājokļu iekšējai apdarei izmanto mālu un govs mēslu sajaukumu, kas var saturēt *tetanus* baktērijas. Šādos apstākļos pēc dzemdībām nabas saite var tikt pārgriezta ar netīru nazi un vaļējā brūcē var iekļūt stingumkrampjus izraisošā baktērija. Tāpēc, lai jaundzimušos pasargātu no saslimšanas ar stingumkrampjiem, 100% efektīvs līdzeklis ir higiēna. Tā, piemēram, Nigērijā tajā valsts daļā, kur vecmātēm izsniedza nerūsējošā tērauda šķēres nabassaites pārgriešanai un iemācīja tās sterilizēt, zīdaiņu mirstība samazinājās līdz nullei.[9]

Stingumkrampjus bērns nevar iegūt, vienkārši spēlējoties dārzā, ja vien apzināti nestaigā ar vaļēju lūzumu vai traumu pa lauku, kur iepriekš ganījušies lopi. Un pretstatā kolektīvās imunitātes idejai, kas ir pamatā domai par vakcīnkontrolējamo slimību izskaušanu, tieši cilvēki, kas vakcinēti pret infekcijas slimībām, pirmajās pāris nedēļās apkārtējos var inficēt ar attiecīgās infekcijas slimības ierosinātāju,[10] un par šādu slimību uzliesmojumiem beidzamajā laikā dzirdēts visai daudz.[11]

Izslimojot daudzas bērnu infekcijas slimības, tiek iegūta imunitāte uz mūžu (piemēram, masalas), turpretim vakcīna nodrošina antivielas uz noteiktu laiku, un pēc tam atkal jāvakcinējas. Tieši vakcinētie cilvēki nereti var būt vājākais posms sabiedrībā attiecībā uz konkrētās infekcijas slimības izplatību.

Kolektīvās imunitātes ideja uz stingumkrampjiem nemaz nevar attiekties, jo ar tiem nevar inficēties no cita cilvēka. Mēs arī nevaram dabā iznīcināt šīs infekcijas perēkļus. Tāpēc masveida vakcinācija būtībā nerisina stingumkrampju problēmu. Un labākā imunitāte ir dabiskā imunitāte, nevis tāda, ko mums apsola nodrošināt mākslīgi radīts ķīmisku vielu kokteilis vakcīnas sastāvā, kas var radīt nopietnus riskus veselībai.

Ko darīt, ja infekcija organismā tomēr nonākusi

Lai gan vesela cilvēka asinsrite un mīkstie audi nav labvēlīga vide *Clostridium tetani* baktērijas izdzīvošanai, ja gadījies savainoties, ir jāveic visi aizsargpasākumi, lai saslimšanas iespēju novērstu. Jāatceras, ka *tetanus* baktērijai patīk dzīvot mirušos audos, bet, ja tā ir nonākusi vai radusies (mainot formu uz patogēno baktēriju) audos, tiklīdz tā saskaras ar nervu šūnām, tā acumirklī tiek inficētas smadzenes. Un nav nozīmes, cik reizes cilvēks bijis vakcinēts un cik augsts antivielu līmenis ir asinīs. Tāpēc neatkarīgi no tā, vai cilvēks ir vai nav saņēmis poti pret stingumkrampjiem, ja ir vaļēja brūce, nepieciešams rīkoties.[12] Vissvarīgāk ir pareizi apkopt brūci, lai samazinātu iespējamo sporu transformāciju.

1. Apkopiet brūci pareizi!

Pareiza brūces apstrāde kopā ar antibiotikām vai bez tām var apturēt stingumkrampju attīstību lielākajā daļā ievainojumu, kur varētu būt risks inficēties ar stingumkrampjiem.[13] Šādi ievainojumi ir dziļas brūces, traumas ar audu bojāeju, netīras brūces un tamlīdzīgi. Kāds pētījums, kurā zinātnieki analizēja mirstību no stingumkrampjiem ASV 70 gadu laikā, liecina, ka brūču apstrāde bijusi efektīvāka mirstības samazināšanā nekā imunizācija.[14]

2. Lietojiet C vitamīnu

Tetanus baktēriju spēj padarīt nekaitīgu C vitamīns, tāpēc savainojoties svarīgi uzņemt lielas devas C vitamīna. Tas nāks par labu arī tad, ja *tetanus* baktērija brūcē nav iekļuvusi, jo C vitamīns ļaus savainotajai vietai ātrāk sadzīt, kā arī stiprinās imūnsistēmu tikt galā ar citām baktērijām, kas varētu būt iekļuvušas brūcē. C vitamīns ne vien palīdz no stingumkrampjiem izsargāties, bet var atbalstīt arī tad, ja cilvēks saslimis ar šo slimību.

Bangladešā tika veikts pētījums, lai redzētu, vai C vitamīns palīdz stingumkrampju ārstēšanā. Pētījumā iekļāva 117 cilvēkus,